

رښ و گړنگي (بـرـوـبـري شا نه) لـ پرـسـي نمايشي شا نه دا . . کامـران حاجي ئـلياس

شانـ لـ کـنـوـ تاوـکو ئـستا نزکـترين هونـري مرـقايـ تي بوو ،
بـهـي ئـوي لـ ژيانـي مرـقـوـ زـر نزیکـ بوو . هـرلـم ساتـي شانـ
لـلـاين گريکـکانـوـو لـسـر دـستی ئـسخيلـس و سـفـکـليس و يـربيدس
لـ دا يکـ بوو گړنگي زـر بـ هونـري شانـ درا ، چونکـ ئـم هونـر
بـشـوـي کـي راستـوـخ و زينـدوو لـگـگـ بينـر مامـمـ دـکات و
کـرستـي بـکار هاتوو بـ گـيانـدنـي هونـرکـ بریتيـي لـ جـستـو
دـنگ و هـستی مرـقـ، جگـ لـوـش ئـدـب و هـموو هونـرکـاني تر
لـخـدـگـرت وـکو موزيکـ، شوـوـکاري ، سينـما هـر بـي بـ شانـيان
وتوو باوکی باوکی هونـر .

وـکو زانراوـ نمايشي شانـ کارکـي کـمـ و هـمـلايانـ و گشتگيريـ
جگـ لـو ئـکتـران بـرامبـر بينـران نواندن دـکـن چـندين کـساني
تری پسـر بـ ئامادـکردنـي نمايشـکـ کار دـکـن وـکو کرکـاري
هونـري بـ سـرکـوتنـي نمايشـکـ بـتايـبـ تي لـرووی دیکـر و جلوـبـرگ
و رووناکی و ماکياژ و بـرـوـبـري شانـ . .

ئـوي مـبـستمانـ لـو نووسينـدا ئاماژـي پـبـدين و هـوـستـي
لـسـر بـکـين لـرووی ئـرکـ و مـژووـکـيـدا کاري (بـرـوـبـري شانـ)
يـ لـ پرـسـي نمايشي شانـدا چونکـ بـرـوـبـري شانـ خاـکـي بـهـز
بـ سـرکـوتنـي هـر نمايشـکـي شانـي . . پـش ئـوي باس لـرئـرکـي
بـرـوـبـري شانـ بـکـين بـپـويستی دـزانم ئاوـکـ لـ مـژوو
بـرـوـبـري شانـ بدـينـو . . وـکو زانراوـ کاري بـرـوـبـري شانـ ،
بـ چـندين ئـزموون و گـرانکاري تـپـريو هـر لـ دـرهـنـان و
نواندن و ووناکی . . پاش چـندين ئـزموون توانرا ياسا و رـسايـکـي
تايـبـ تي بـ خـي هـبـت ، بـواتايـکـتر بـرـوـبـري شانـ بوو خاوـن
سيتـمـکـي ئاکاديمي تايـبـت بـ خـي . لـرـدا باس لـ قـناغـکـاني
(بـرـوـبـري شانـ) دـکـين بـ پـي سـردـمـکان :

يـکـم بـرـوـبـري شانـ لـ سـردـمـي گريکـکان : لـو سـردـمـدا لـ
کاتي هـر نمايشـکـي شانـي نووسـري شانـيـکـ ، هـموو کارکـاني هـر
لـ بـرهـم هـنـان و بـرـوـبـري شانـ لـ ئـستـي خـي دا بوو واتا
کـکردنـوي ئـکتـرـکان و سـرپـرشتيکـردنـي پرـقـ و دابینکـردنـي
شوـنـي پرـقـ خوـقـادني کـشي پرـقـکردن و دانانـي کـرسـ . . ئـمانـ

هه مووی لاسر خودی نووسلرکه بوون وکو ئه سخیلس و سفلکلیس و
 یربیدس له دوايي هه ر له وسلردمدا هه رله رگه ی نمایشکاندا
 توانرا هه ندل پسپه ری دستانیشان بکرت وکو دانه ری دیکه ر و
 ووناکی و بهرله و بهری تیپ.. بهام بهشوه یکه زه ر سهره تای بوو.
 دووهم بهرله و بهری شان له سهرده می سه ده کانی ناوه است دا: هونه ر
 بهگشتی و شان به تایبه تی له سه ده کانی ناوه استدا بهه ی که نتره
 کردنی له لایه ن پیاوانی ئاینی له ئاسته کی نزم دابوو چونکه هه وه یان
 ده دان شان له له پنه او بهاوکردنه وه ی بیرو باوه ی مه سیحیه ت بهت .
 وکو زانراوه کاری شانیه کاری که مه ییه که له که مه یی ئه که ته ر و
 کاره هونه ریه کان په که ده ت، له بهرئه وه په ویه تی به که سه که ده بهت به
 ئه وه ی سه ره شتیان بکات و کاره کان ره که بخت.. له و سه نگه یه وه
 بهرله وه بهری شان دورست بوو. له مه زخانیه ی پاریس تابه ییه که
 هه واسراوه که په که هاتوو له مره ره که ی وه ستاو داره کی له ده ست
 دایه له ده سه که ی تریشی ده که کی شانیه ی له ده سه ت، پسپه ران ده سه ن
 ئه و مره ره یه یاریده ری ده ره نه ر بوو یان بهرله وه بهری شانیه ی به هه ی
 ئه و داره ی له ده سه تیدایه که نیشانیه ئاگادارکردنه وه ئه که ره چی
 تائه ستا به باشی وه نه به ته وه که بهرله وه بهری شان له م سه رده مدا
 له دایه بووه بهت، هه ره نه ده زه ر له پسپه ران ئامازه به وه ده ده ن که
 بهرله وه بهری شان له وه سه رده مدا له نمایشکان دا بوونی هه بووه.
 سه یه م بهرله وه بهری شان له سه رده می ره نیسانس دا: له م سه رده مدا
 شان ئه که ره و جه ره په شه که وتنه که به خه ییه وه بینیه بهه ی ئه و
 که انکاریه نه ی له ژیه نی ئاسایه هاوه اتی رویدا چه ندین بیریه نو
 هاتنه کاییه وه که جه خته لاسه ره که شه و ئاریشه کان ناو که مه که
 ده کردنه وه.. بهیه که انکاریه زه ره شه له بواری شان شه وه ویدا، وه کو
 دیکه ر و جل و به ره و دیکه ر و موزیک.. ئامانه له ی نه یکردنه وه ی شان
 به له جه ماوه به تایبه تی هونه رمه ندی ئیتا یه (سهاسنیه نه)، له م
 رووه جه ره ته که نه کی زه ری به هونه ری شان دا.
 چواره م بهرله وه بهری شان له سه رده می شه سپیردا: له م سه رده مدا
 بهرله وه بهری شان گره گی زه ره په دره، ئه که که کانی دیار که رابوون که
 بریه تی بوون له ئاماده کردنی ئه که ته ره کان، ده ستنیشان کردنی
 دیمه نه کان واته که سه که هه بوو به ناوی (بهرله وه بهری شان)، زه ر کاری
 ئه نه جم ده دا وه کو نووه سیند وه ی جووه ی ئه که ته ره کان له لاپه ره یه کی
 تایبه ت هه ره ها دیارکردنی هه ماکان و کارته که ره ده نگیه کان
 تاراده یه که توانی ئه که ده ره نه ره سووکه بکات زه ره جاریشه بهرله وه بهری
 شان ئه که ره یه پره که کردنی ئه که ته رانی په اده سه ره دره پاشان بووه
 له په سراوی که رایینه دیمه نه کانی پره که و ئاماده کردنی په داویه سه که کانی
 پره که ئه مه شه که کاره کی ئاسانه نییه که له مانده بوون زیرکی و

للهاتووی د ولسه ربه یی دوو یاردی به دانرا واتا دوو یارید داری بهر و بهری شان له بهر ئوی شکسپیر به نووسینی شان گوری مژووی د سستی پکړد له وان (هغری ششم)، که له سی بهش پک دت ئم جرر شان یان ش پویستی به توانای کی زر هه یی له هه موو روک و به تای بهی له رووی رځسستی به یی هه ند له م کارانه درای د ست که س که پهی د گوترت بهر و بهری شان.

پنجم بهر و بهری شان له س دای (17-19) دا: له م س رد م دا که س رد می ت کنه ل ژیاو پشف چوون و پیش سازی بوو دیار هون ریش له م و و به بهش نه بوو به تای بهی شان رځس کی س ر کی هه بوو چونکه راست و خه بای خه به ژیا نی ج ماو ر د دا له م س رد م دا بهر و بهری شان ش گرنگی زری پداراو هه ربه یی د ره نه ر کان له س دای (20) بوودج و خ رجی تای بهیان به داد نا و هه رو ها ز ر که له د ره نه ر کان که س کی دیار کراویان به بهر و بهری شان د ستنیشان د کرد دیان وت د به (فلان کهس) به بهر و بهری شان چونکه س ر که وتنی تاراد ی کی زر به ند بوو به بهر و بهری شان یی کی باش و له ها توو.

ئر که کانی بهر و بهری شان له نمایشی شان دا:

ئر کی بهر و بهری شان ئر که کی قو س و گرانه د به خا و که سایه تی کی به ئرموون و له ها توو و راستگ له ه مان کاتدا که س کی بو ر بهت ئر که کانی هر له س ر تای پر ؤ د ست په دکات تاو کو رژی نمایش واتا دوی ئوی د ه نه ر دق د ستنیشان دکات ئینجا یی که م که بوون و له گ ځ بهر و بهری شان دکات به دیار کردنی س رجم کاست که هر له ئ کت ران و هون ریید کان و شو نی پر ؤ و شو نی نمایش یی که م کار که بهر و بهری شان د یکات دوو یارید به خه دیار دکات ئینجا خو ځندن و ی د ق که به جاری دوو م و س یی م د ست په دکات پاشان که کړنه و ی د ق که له ناو ت مار که (سکر پت) به ئوی هه موو ت بهینه کانی له ناو ت مار بکات ، به تای بهی ت بهینه کانی د ره نه ر کاری بهر و بهری شان د به بهش هه موو کهس له شو نی پر ؤ ئاماد بهت و بهش د ره نه ریش به ئوی په داویست کانی پر ؤ ئاماد بکات و له کاتی پر ؤ هه موو ت بهینه س ر تایی کانی پر ؤ له لای خه ت مار دکات و کو جو و گواستن و ی ئ کت ران، کار ت که ر د نگیی کان، دیکر، په داویست کانی پلانی پانتایی شان و دیار کردنی شو نی دیکر و ئیکسوارات و شو نی رووناکي . پاشان چه ند لیست که ئاماد دکات که ناوی ئ کت ران و ناو نیشان و ژ. ت له ف نیان له نهو ت مار دکات لیست کی تر تای بهت به ناوی هون ریید کان ت مار دکات هه رو ها راپرتی ر ژانه له س ر کار که د ربار ی ئاماد نه بووان و ئا گدار کردن و یان دانی ریز بهندی به

پرفی ئېکټران .. له بـړنـډو ې کارې شان ې کارکی کمـښـتـي ې ېـږـي
 ګرنگی شان ې د ګڼـډنـډو ې ې ئـم خاـهـانـې خوارو ې:
 1- رځـسـتـی کارې شانـې چـونـکـه هـر کارکی شانـې ې ې رځـسـتـن
 کارکی سـړکـو وـتـو نا ېـتـ.
 2- د ې ې ېـکـکـه ېـت له نـوان کمـښـتـي وکـو ئـډـډـېـک ې
 راپـړانـدنـی کارکـې.
 3- دورست کړدنې خـشـتـې کارکړدن ې ې ېـشـکـان.
 4- چارـسـړکـړدنې هـر ګـرفـتـک له کاتـی روودانـی هـر له سـړکـتـایـی
 پـړـډ تـاوـکو رځـی نـمـایـش.
 5- دابینکړدنې هـمو پـډاوـیـسـتـکـانـی پـړـډو سـلامـتـی ئـکـتـرکان و
 هونـړیـکـان له ئـسـتـې ئو دا د ېـتـ.
 دیار ې زیاتر 90% بینـړان نازان ې ې پـشـت کالـسـکـان چ کارکـې
 دکرکـت کارکړدن له وکـو مـش هـنـګوین کارکـان د ېـکـن، هـړیـکـو
 کارې خـې د ېـکـات ې ئو ې نـمـایـشـکـې ې شوو ېـکـی راسـت و شـیاو بـګاـتـ
 بینـړان له کـتـایـیدا پوختـې ئـرکـکـانـی ېـړوـېـری شانـې بریتـین
 ې:

- ئاماد کړدنې د قـی شانـې ې ک ئاماد کړاو له رووی
 رـزماـنـیـو و دابـشـکـړدنې ې سـړ ئـکـتـرکان و هـر ېـک له
 دانـړی رووناکی و دیکـر و موزیک و جلو بـړگ د قـک و رـدـګـرن
 .
- خو نـدنـډو ې د ق ې جـاری ېـکـم .
- خو نـدنـډو ې د ق ې جـاری دوو ې، له ګڼ د رـهـنـډ و
 ئـکـتـرکان و شیکړدن ې د ق ېـکـکـې.
- خو نـدنـډو ې د ق ې جـاری سـډـېـم، دابـشـکـړدنې شانـې ګڼـړیـکـکـې
 ې چـنـد و رزک و چـنـد دیمـنـک.
- ئاماد کړدنې یارید ېـک یان دووان ې خـې و دانانـی پلان ې
 هـر و رزک .
- ېـړوـېـریـدنـی پـړـډ له کاتـی ئاماد ې نـبوونی د رـهـنـډ.
- ئاماد کړدنې (سکرپت) ک د ېـت له سکرپتـکـدا هـړیـک له
 مانـې خوارو ې له ناو تـمارکـرا ېـت:
- * د ق ې شانـې ېک و ژیانـی نووسـړکـو شووازی د رـهـنـډ.
- * دیارکړدنې جلو بـړگ، دیکـر، رووناکی، میکـیـاج، موزیک.
- * هـمو تـبـیـنـیـکـانـی د رـهـنـډ و پلانـی رـژانـی پـړـډ.
- له کـتـایـیدا د ېـم ېـړوـېـری شانـې خاوـنـی د سـډـاتـی دوو ې
 د ېـت، له دوا ې د رـهـنـډ. هـرچـنـد له نـو شانـې کارانـی

کوردستان تائستائ نرککائی بربووبری شان ل ن و تیپ
شان یی کان ، وک پویست پیر و ناکرت بجرک زربی
کار کان دک ووت نستی دهره نر.

کام ران حاجی نلیاس